

č. oo. minoritov v Ptuj. Vse priprave so bile tako urejene, da se koncert sijajno in dostojno vrši. Vojaška godba 47. ces. in kr. pešpolka obljubila je sodelovanje in vojaška oblast sama določila dan koncerta in sprejela primerno zadajo. Pred par dnevi je vojaška oblast odpovedala sodelovanje iz službenih ozir. Podpisnemu odboru ni bilo mogoče pravočasno druge godbe dobiti. Toraj se mora običajni slavnostni koncert za leto odpovedati. Da se ustreže društvenim pravilom, bode se pozneje sklical občni zbor društvnikov v to svrhu, da se voli novi odbor, in da se gledé lastne godbe ukrenejo koraki, ki bodo osigurali društvu možnost izvrševati svoj društveni namen.

Odbor »Slov. pevskega društva« v Ptuj.

Iz Ljutomer. (Primicija.) V nedeljo dne 19. avgusta oblekel je naš trg slovesno obleko. Tukajšnji rojak g. Alojzij Rožman iz Krapja obhajal je novo sv. mašo. Ljutomeržani so seveda takih slovesnostij vajeni; v zadnjem desetletju imeli so pet novomašnikov, a od tistih so pa žalibog že trije rajni in sicer Žnidarič, Simonič in Heric. Cerkveni govor je imel pri tej slovesnosti č. g. Tomažič iz Konjic in sicer o pravilu in plačilu duhovnika. Primicija bila je narodna veselica in smo se prepričali o zavesti narodnega kmeta. Želimo gosp. novomašniku v prevzvišenem stanu božjega blagoslova, v nebesih pa nevsahljivo krono!

Iz Ptuja. (Bakljada, romarji.) Na Velike maše dan pripel je tukajšnji glavar prejšnjemu ptujskemu županu Ecklu Franc-Jožefov red na prsi; zvečer pa so mu hvaležni Ptujčani priredili lepo bakljado. Tu vam je bilo krika. Navdušeni »hoch« se je razlegal do nebes. No, naj imajo to veselje, saj Slovenci radi privoščimo vsakemu svoje. Ali da so imeli same svoje, bi ničesar ne rekel, toda na svoje oči sem videl, koliko Slovencev je iz dna svoje slovenske duše klicalo za nje izdajalski »hoch«. Organizacije, navdušenja za narodno delo nam manjka in tako je priprosto slovensko ljudstvo v Ptuj izročeno na milost in nemilost nemškim in nemškutarskim »lačenbergerjem«. Lep je bil ta nemški »triumf« zvečer, a dosti lepši zdel se mi je drugi dan na Rokovo slovenski. Vrnili so se namreč naši romarji iz Šmarja domov ter v veliki procesiji pripeli in primolili v mesto. Slovenske pobožne pesmi in molitve so se tudi mogočno glasile in odmevale proti nebesom. Čez 100 deklet imelo je sveže venčke na glavi. Srce mi je poskakovalo veselja, ko sem gledal naše vrlo ljudstvo in poslušal njegovo krasno petje. Bila vam je to tudi bakljada, toda vse drugačna nego nemška. Tam so gorele baklje, spremljane od strastnega in izzivajočega hoch-krika, tu pa so gorela srca v pobožni molitvi, katero je poviševalo navdušeno pobožno petje. Kaj ne, čitatelj, da je to tudi bil »triumf«, pa slovensk. Daj jih Bog še veliko, teh vsaj nihče prav prepovedati ne more.

C.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so zadnje nedeljo dospeli v Landskron na Češkem k vojaškim vajam in so bili sijajno vsprejeti. Svetla cesarica pa se je odpeljala v Miramar pri Trstu in od tam na posebni barki na grški otok Kr. — Letos si je več imenitnih liberalcev vzelo življenje, kakor poslanec Žak in nedavno baron Mundy. Liberalci so za preprosto ljudstvo v vsakem oziru slabi učeniki. — Mesto Hainburg ob Donavi je 1. in 2. septembra obhajalo tisočletnico svojega obstanka.

Česko. V Pragi je umrl slavní češki rodoljub Vojteh Naprstek v 69. letu svoje dobe. Slovenci, ki so bili kedaj v Pragi, gotovo se spomijajo tega vrlega moža. — Narodopisna razstava je v Kraljevem Gradcu. Hvalijo jo, da je najlepša med vsemi dosedanjimi te vrste. Čehi pač znajo prirejati razstave.

Stajarsko. Dosedanji deželni šolski ogleda dr. Jarz, mož zelo pravičen, je prestavljen na Moravsko in na njegovo mesto pride liberalni profesor Linhart iz Ljubljane. Za naše ljudsko šolstvo se bodo zopet začeli slabi časi. — Graško razstavo maloobrtinskih strojev in orodja je 1. septembra odprl trgovinski minister, grof Wurmbrand, in je obljubil, da bode vlada zanaprej pomagala malim obrtnikom. Ko le te besede ne bi samo besede ostale!

Koroško. Dne 29. avgusta je jako silno in gosto padala toča po Celovcu in okolici in napravila ogromno škode na polju in vrtovih. — V tej kronovini morajo izvoliti tudi dva poslanca za deželni zbor. Kmetijske občine Sv. Mohor-Trbiž-Podkloster si bodo gotovo izbrale krščanskega moža.

Kranjsko. Poljedelsko ministerstvo je kmetijski podružnici v Škocijanu na Dolenjskem podelilo 500 gld. za napravo ameriške trtnice. — V Kočevju bodo ustanovili slovensko ljudsko šolo za otroke slovenskih premogokopov. Nemški zagrizenci že kričijo o zatiranju nemštva. Kaj pa še! — Katoliška politična shoda v Vipavi in pri Treh Farah sta bila velikanska.

Primorsko. Društvo »Sloga« vzdržuje v Gorici šest razredov slov. ljudske šole in tri otroške vrtce. — Tržaško namestništvo je sicer razpustilo občinski zastop v Podgradu, ali novih volitev pa ne razpiše, kakor to velela postava. — V Buzetu v Istri je za župana izvoljen izvrstni mož dr. Trinajstič.

Ogersko. Sedmograški Saksonci so se tudi začeli dramiti. Vedno bolj se prikazuje neko nasprotovanje proti ogerski vladi. Dva glavna lista že zahtevata, da saksonski poslanci naj izstopijo iz vladne stranke, kateri že tako dovolj prede za trdno večino.

Gališko. Na deželni razstavi v Levovu sta bila ministra Plener in grof Schönborn. Oba so Poljaki izvanredno gostoljubno vsprejeli. — Poljski kmetijski shod se je izrekel za direktne volitve v kmetijskih občinah in za občno volilno pravico delavcev in celo žensk. No, ženskam naj bode kuhlja dovolj!

Vunanje države.

Rim. Dne 2. septembra je bilo 20 ogerskih profesorjev pri maši sv. očeta. Pri tej maši je bilo tudi nekaj romarjev iz Kanade. Po maši so papež z vsakim nekaj besed spregovorili.

Italjansko. Vlada ne bode pošiljala, kakor je bila sklenila, anarhistev na neki otok v Rudečem morju, ker bi to preveč stalo, ampak na bližnje manjše italijanske otoke. — Milanski mestni zbor je vlada razpustila, ker so mestni očetje dokaj slabo gospodarili in so nekateri bojda nevarni državni.

Francosko. Grof Pariški, ki si vedno prisvaja pravico do francoske kraljeve krone, leži na smrtni postelji. — Družba zagovornikov sv. Stola ali papeževih pravic se bode v kratkem sešla v Parizu. Predsedoval ji bode škof grenobelski.

Belgijsko. Vsi katoliški veljaki so sklenili, da hočejo pri bodočih volitvah za državno zbornico zložno postopati, sicer jih bodo na večih mestih premagali liberalci ali socialisti. — Shod katoliških Flamancev je sklenil, da mora njih flamanski jezik biti povsod jednako-praven s francoskim jezikom, ki je v Belgiji to, kar pri nas hoče biti nemščina.

Nemško. Na Pruskem se nikakor radi ne postavijo takih katoliških župnikov za šolske ogleda, kateri so se v kulturnem boju pošteno obnašali. — V Berlinu se je one dni usmrtila anarhistinja Wabnitz. Anarhisti so ji napravili velikanski pogreb. Blizu tisoč venčev, nekaj je bilo dragocenih, so jej poklonili. Policija je stroga pazila, da se ni red kalil.

Rumunsko. Na večjih krajih je bil hud potres. Posebno je veliko škode napravil v Bukareštu, glavnem mestu, in v Galaču. — Tudi v tej državi delajo dolgove. Oni dan je vlada sklenila vzeti na posodo 120 milijonov frankov za grajenje novih železnic.

Bolgarsko. Koncem tega meseca bodo volitve za sobranje. Gotovo je, da bode vlada pri novih volitvah dobila večino; kajti voljena bode večina sedanjih poslancev. — Nedavno je bil ministerski predsednik, Stojilov, v Varni. Obetal je v daljšem govoru meščanom, da vlada ostane v sedanjem tiru.

Turško. Sultan je podelil drugemu sinu črnogorskega kneza, Mirku, veliki kordon Osmanje reda. — Carigrajski pravoslavni patrijarh ali očeak hoče sklicati na posvetovanje vse pravoslavne škofo. Vemo, da ga pravoslavni škofje iz drugih držav ne bodo ubogali.

Azija. Kako se vojskujejo Japonci in Kitajci, za danes nič gotovega ne moremo poročati. Da na Kitajskem ni varno za tujce, razvidi se iz tega, ker so oni teden kitajski vojaki umorili francoskega carinskega nadzornika v Moncaju in odvedli njegovo ženo in hčerko. — Vojake nizozemske naselbine na otoku Lombok so domačini večinoma pomorili.

Afrika. Mlademu 17letnemu sultanu v Maroku še se ni posrečilo, v deželi napraviti mir in si utrditi vlado. Dobro je zanj, da ima zelo razumno mater. One dni jo sultan pisal španjski kraljici, da so prebivalci nevoljni na angleškega in francoskega konzula ali zastopnika v Fezu, in prosi kraljico, naj ne pošlje konzula v Fez.

Za poduk in kratek čas.

Stariše naj zanima to, kar se otrok v šoli uči.

(Iz A. Kosijevе knjižice: „Stariši, podpirajte šolo!“)

Zanimanje starišev do šolskega delovanja vzbuja v otroku veselje do učenja.

Da more ljudska šola doseči kolikor mogoče svoj nameravani snoter ali cilj, treba je med drugim tudi, da se stariši doma zanimajo za to, kar se uče njih otroci v šoli. Ako otrok vidi, da se oče, mati brigata za posamezne predmete, kojih se otrok v šoli uči, z večjo pridnostjo se jih bode poprijel in uspešnejše bode mogel napredovati z njim učitelj.

Kako lepa prilika se ponuja starišem zvečer, osobito v zimskem času, kjer je navada, da še takoj ne prižgo luči, ko se zinrači, da svojega šolo obiskujočega dečka ali deklico poprašajo po tem ali onem, kar se godi v šoli. Prvokrat seveda ne bodo mnogo zvedeli od otroka, a prepričali se bodo, da bode začel isti kasneje brez njihovega prigovarjanja o šoli in učnih predmetih ter sploh o šolskem življenju pripovedovati to in ono.

Važen je tudi trenotek, ko pride otrok s pisмено sodbo o svojih pritrudih, pridnosti in vedenju iz šole domov, t. j. kadar prinese šolsko naznanilo. Od tega, kar porečejo stariši šolskemu naznanilu, zavisno je čisto vse veselje do učenja, torej ves nadaljni uspeh pri učenju otroka. Nekateri stariši podpišejo naznanilo in še niti ne pogledajo, kaj je v njem napisano. Otroci

teh starišev si gotovo ne bodo prizadevali v šolskih predmetih napredovati, saj vedo, da je starišem vse jedno, imajo li dobre ali slabe rede ali znake v šolskem naznanilu. Prav hvalevredno je ravnanje tistih roditeljev, ki otroka, ko prinese šolsko spričevalo, spodbujajo k marljivosti in vztrajnosti ter mu obljubijo tudi kakšno darilo, ako si do prihodnje razdelitve izboljša svoje naznanilo. Pisatelj teh vrstic pozna nekoliko takih vrlih starišev. Škoda, da jih ni več!

Zanimanje do šolskega delovanja kažejo stariši tudi s tem, da poprašajo svojega otroka večkrat tudi po pismenih nalogah, katere učitelj otrokom na dom daje. Skrbijo tudi, da se more učenec doma učiti, kar se mu je naložilo v šoli. Šele, ko je vse stvari za šolo vestno opravil, naj mu dadó kak domači popravek. Tudi ga naj ne pošiljajo v šolo, da ga ne bi vprašali, je li vse storil, kar se mu je naročilo v šoli. Ko otrok izdeluje domače naloge, naj stariši včasih pogledajo, kako je izdeluje. Zelo umestno je, slabo in površno izdelane naloge še enkrat pisati dati.

Nekateri šolski predmeti delajo otrokom posebno mnogo težkôč, tako n. pr. učenje katekizma učencem, ki se težko iz glave uče, istotako učenje pesmic na izust. Tu stariši prav dobro storé, ako otrokom pri učenju doma pomagajo. Ako je sestavek, ki si ga mora učenec zapomniti od besede do besede, dolg, razdeli mu ga v majhne oddelke. Naj se nauči najprej prvi odstavek popolnoma, potem še le naj prične z učenjem drugega itd., dokler ne ostane vsa tvarina otroku v spominu. Ti pa ga vestno izprašuj odstavek za odstavkom in nazadnje o vsej tvarini.

Vem, da s tem od starišev zahtevam skoraj nekoliko preveč in da nimajo vsi za navedeno ravnanje tudi potrebnega časa in zmožnosti. Toda ti moji nasveti veljajo le onim starišem, pri katerih tako pospeševanje šolskega delovanja ni nemogoča stvar.

Smešnica. Kovač Ament je slišal praviti, da na Kapli mora oprezen biti, drugače je hitro tepen. Zato je tudi prvo nedeljo celo mirno sedel v gostilnici. Španov Blaž ga gleda in reče: »Kaj-li ta kovač tako imenitno tukaj sedi?« in čof, že je kovač imel zausnico. Kovač hiti skozi duri, a Blaž mu pravi: »Le nazaj mi pridi, še eno dobiš!« Kovač pa odgovori: »Ko bi tudi 10 zausnic dobil, ne grem več nazaj.«

Razne stvari.

(Presvetli cesar) so društvu za izpuščene kaznjence v Mariboru iz lastne blagajnice podarili 300 gld.

(Najvišje potrjenje.) Presvetli cesar so potrdili izvolitev posestnika in župana g. Janeza Rogina v Podgorju za načelnika okrajnega zastopa Slovenji Gradec in za njegovega namestnika g. Janeza Bartha.

(Gledé novega dež. šol. nadzornika) je na volilnem shodu na Ptujski gori rekel državni poslanec g. dr. Gregorčec, da hoče kot predsednik »Slov. društva« pouzročiti najkrepkejšo agitacijo v to, da se deželni šolski svet v Gradcu po vzgledu onih v Pragi in Lnomostu razdeli v dva oddelka, nemški in slovenski. Na vprašanje, hočejo gali podpirati, zaori nad 400 slovenskih mož: hočemo!

(Vabilo.) »Kmetijsko bralno društvo« pri Sv. Ilju v Slov. goricah bode imelo prihodnjo nedeljo, dne 9. septembra, ob 4. uri popoldne v krčmi g. Bračka svoj letni občni zbor s prosto zabavo. K udeležbi vabi

Odbor.